

en cuyo caso dado su carácter nacional, no tiene ningún sentido exigir la especialización en los Derechos de cada una de las entidades territoriales que integran la Nacional.» Com és patent no es refereix a la llengua pròpia, però després, en el FJ 46, dedicat a la provisió el té en compte, en el sentit de dir que la LOPJ no contradiu els EA, ja que no els contradiu o excepciona. Contràriament, el coneixement de les llengües territorials diferents de la castellana, hauria de ser un mèrit en l'accés, com succeeix per exemple pel que fa als funcionaris amb «*habilitación de carácter nacional*» de l'Administració local, respecte dels quals el Tribunal Constitucional ha reclamat justament la competència en la Sentència del Tribunal Constitucional 214/1989, de 21 de desembre, comentada anteriorment. Respecte a la destinació concreta, el Tribunal Constitucional diu que no obstant que la LOPJ ignori la qüestió, això no vol dir que s'hi oposi, sinó que «*en este punto la LOPJ y los estatutos de autonomía configuran una normación compuesta que, lejos de excluirse recíprocamente, se complementan, de modo que el órgano competente para desarrollar las previsiones de aquélla o para convocar las correspondientes pruebas selectivas deberá tener en cuenta las exigencias estatutarias en orden a establecer como mérito preferente el conocimiento de la lengua propia y del Derecho, también, propio de la respectiva Comunidad Autónoma.*» Per tant, l'Estat, quan convoqui proves selectives per a la destinació o promoció d'aquests funcionaris, haurà de preveure que els nous funcionaris estan capacitats lingüísticament com exigeix l'art. 19 de la llei 30/1984. Aquest deure és, tanmateix, constantment ignorat en les diverses proves selectives.

II.2 TRIBUNAL SUPREM

per Jaume VERNET I LLOBET

Professor titular de Dret constitucional
Universitat de Barcelona

Les sentències ressenyades per aquest número de la *Revista de Llengua i Dret* corresponen al període gener-juny de 1990. En aquest lapse de temps, les sentències dictades pel Tribunal Suprem es refereixen a diferents problemàtiques. Sembla que finalment es trenca l'allau de sentències referides al tema de l'exigència lingüística en les oposicions i concursos per accedir a la Funció pública local en el territori d'Euskadi. En aquesta ressenya només dues de les referències tracten aquesta qüestió. La resta es

refereix a les paperetes electorals de Navarra, al suposat deure de presentació de documents traduïts al castellà quan aquests hagin de tenir efectes fora del territori de Catalunya, a l'ensenyament únicament en castellà a València i a la pretesa il·legalitat dels estatuts de la Universitat d'Alacant pel fet de recollir l'expressió «acadèmicament català» en referir-se a la parla valenciana. Per tant, ens trobem amb una pluralitat de problemes de gran interès que demanen sovint una anàlisi més aprofundida que la que farem en aquesta crònica.

*Sentència del Tribunal Suprem de 8 de febrer de 1990 (sala 3a. secc. 9a).
Rep. Ar. núm. 1004 de 1990*

Euskadiko Ezkerra va interposar un recurs contra l'art. 4 del RD 507/1987, de 13 d'abril, mitjançant el qual es modificava l'art. 5.2 del RD 1732/1985 que regula el caràcter bilingüe de la votació al Parlament Europeu, Congrés dels Diputats, Senat, regidors i batlles de Navarra. El Tribunal Suprem desestima el recurs entenent que la matèria referent al règim electoral general és competència exclusiva de l'Estat i, per tant, segons el Tribunal Suprem, tant hi fa que es puguin vulnerar els art. 17 i 18 de la llei foral 18/1986, de 15 de desembre, del basc a Navarra. A més a més, el Tribunal Suprem considera que aquells articles només reconeixen el dret dels ciutadans respecte de les Administracions públiques de Navarra i no de l'Administració electoral. El primer argument és inadmissible ja que el Tribunal Suprem ha d'aplicar la llei i si dubta de la seva constitucionalitat, perquè considera que la llei foral no respecta el marc de distribució de competències entre l'Estat i la Comunitat autònoma, el que hauria d'haver fet el Tribunal Suprem és presentar una qüestió d'inconstitucionalitat davant del Tribunal Constitucional en aplicació de l'art. 163 de la CE. El Tribunal Suprem ha de complir la llei, i també les lleis autonòmiques, segons el principi de legalitat que vertebrava tot Estat de Dret. Respecte el segon argument, el Tribunal Constitucional en la Sentència 82/1986, de 26 de juny, FJ 3 *in fine* diu: «*En los territorios dotados de un estatuto de cooficialidad lingüística, el uso por los particulares de cualquier lengua oficial tiene efectivamente plena validez jurídica en las relaciones que mantengan con cualquier poder público radicado en dicho territorio, siendo el derecho de las personas al uso de una lengua oficial un derecho fundado en la Constitución y el respectivo estatuto de autonomía.*» El Tribunal Suprem, segons l'art. 5 de la LOPJ, ha d'aplicar la interpretació del Tribunal Constitucional. A més, encara s'hauria d'afegir la doctrina del Tribunal Constitucional respecte de la compatibilitat entre dife-

rents competències coincidents sobre d'un tema (Sentència del Tribunal Constitucional 74/1989 FJ 20), en aquest cas la competència estatal sobre el règim electoral general reservat a llei orgànica i la competència navarresa sobre el vessant lingüístic. És sabut igualment que el Tribunal Suprem ha d'aplicar la llei segons la interpretació derivada de les sentències del Tribunal Constitucional segons l'art. 5 de la LOPJ esmentat.

Sentència del Tribunal Suprem de 28 de febrer de 1990 (sala 3a. secc. 9a.) Rep. Ar. núm. 1157 de 1990

El Tribunal Suprem desestima el recurs d'apel·lació contra una Sentència de l'Audiència Territorial de Pamplona, en la qual es considerava no ajustades a dret les bases d'un concurs per a la provisió d'una plaça de policia municipal a Eibar. En concret, l'Audiència considera discriminatori puntuar un exercici no eliminatori d'euskera i no realitzar, en canvi, un exercici de castellà. Aquesta argumentació afortunadament superada pel Tribunal Suprem demostra la ignorància del tribunal respecte de la llengua en la qual es desenvolupen les diferents proves de l'oposició o la llengua d'ús escolar dels candidats. El Tribunal Suprem corrobora els insuficients arguments de la sentència apel·lada i afegeix que és clarament desproporcionat que els residents i coneixedors de l'euskera puguin obtenir fins al cinquanta per cent de la puntuació total màxima. Certament és molt discutible la qüestió de la residència, que ha estat objecte d'una repetida jurisprudència del Tribunal Suprem, però aquest tema no es pot barrejar amb l'exigència d'un cert coneixement de la llengua basca, el qual té una base constitucional i estatutària indubtable.

Sentència del Tribunal Suprem d'11 d'abril de 1990 (sala 3a. secc. 3a.) Rep. Ar. núm. 2890 de 1990

La Generalitat de Catalunya va interposar un recurs contenciós administratiu contra l'art. 11.4 de l'ordre de 8 de març de 1988 del ministeri de Cultura, per la qual es desenvolupen els RR.DD 3071/1977, d'onze de novembre i 3304/1983, de 28 de desembre, reguladors de la subvenció de pel·lícules cinematogràfiques. El Tribunal Suprem desestima el recurs. L'article recorregut establí que: «*Si la lengua original no es la castellana se presentará además, texto completo en dicha lengua y traducción fiel de los diálogos, comentarios o canciones originales con indicación clara de roles, escenas o secuencias a que correspondan.*» El Tribunal Suprem no considera discriminatoria aquesta norma. Un dels arguments adduïts consisteix que la Constitució és «*determinante de la prevalencia de la lengua castellana*

de las distintas que se hablen en las respectivas comunidades autónomas, cuya "oficialidad" se constriñe al territorio autonómico»; aquest raonament pot conduir a la consideració que el Ministeri de Cultura només serveix la cultura castellana o que no hauria de tenir cap altre abast. En tot cas és demostratiu de la finalitat, que a parer del Tribunal Suprem, ha de desenvolupar el Ministeri de Cultura. Es tracta d'un òrgan resident a Madrid i, per tant, fora de l'àmbit on la llengua catalana és oficial. Els altres fonaments ressalten l'obligatorietat del coneixement del castellà, de la qual cosa el Tribunal Suprem conclou que «*lo que nos conduce a la desestimación del recurso, pues conociendo como deben conocer el castellano, respecto de documentos y pretensiones que han de surtir efectos fuera del territorio autonómico, la lengua oficial es el "castellano"*». No sé fins a quin punt és ociós recordar que l'Administració ha de servir el ciutadà (art. 103 de la CE) i que, per tant, si no el comprèn, la mateixa administració ha de carregar amb l'activitat traductora, com succeeix per exemple en l'àmbit jurisdiccional.

Sentència del Tribunal Suprem d'11 d'abril de 1990 (sala 3a. secc. 9a) Rep. Aranzadi núm. 3545 de 1990

El Tribunal Superior de Justícia de Bilbao va declarar que no suspenia l'acord de l'Ajuntament de la Anteglesia Zaldívar en el qual es convocava una plaça d'empleat per a la vigilància, manteniment i neteja mitjançant el sistema d'oposició. El lletrat de l'Estat va interposar un recurs d'apel·lació que el Tribunal Suprem desestima per interlocutòria, en considerar que en el supòsit que posteriorment s'anul·lés l'acord recorregut en la decisió principal, els perjudicis produïts serien mínims i fàcilment rectificables, donat que es tracta de la impugnació d'un exercici voluntari de coneixement de l'euskera. La raó de fons de la no suspensió podria ser que el Tribunal Suprem tenia prou clara la pertinència de l'exigència del coneixement de la llengua autonòmica com a mèrit voluntari, malgrat que els lletrats de l'Estat continuen obstaculitzant la tasca normalitzadora de l'Administració local.

Sentència del Tribunal Suprem de 16 de maig de 1990 (sala 3a. secc. 9a.) Rep. Aranzadi núm. 4114 de 1990

El Tribunal Constitucional confirma una sentència de la Sala de València en la qual es va desestimar la pretensió d'uns pares, enfront d'una escola pública de Carlet, que volien que els seus fills rebessin en castellà totes les assignatures, llevat de la de valencià. El pla de l'Escola era con-

forme a la pretensió, ja que era previst l'ensenyament en castellà. Ara bé, una assignatura s'impertia, no obstant, en valencià, amb la conformitat de tot l'alumnat (setanta), tret de l'excepció de dos estudiants. L'escola i la Inspecció decidiren que es continuessin donant les classes en català, però que aquells dos estudiants podien utilitzar el llibre i fer les proves orals i escrites en castellà, de manera que es proposava com a solució organitzativa idònia la posada en marxa d'un sistema d'atenció individualitzada; a més, existia la possibilitat que els alumnes ingressessin en una altra escola on tot l'ensenyament es fes en castellà. Els pares d'aquests estudiants a l'emparament de la llei 626/1978 van presentar un recurs per vulneració d'un dret fonamental dels seus fills. El Tribunal Suprem recorda la seva doctrina segons la qual *«la Administración no tiene la obligación constitucional de instalar un centro de estudios, con las características que a cada ciudadano convenga, a determinada distancia del domicilio de todos y cada uno de los ciudadanos»* i també que *«las diferencias de trato en materia de enseñanza en la lengua elegida por los padres no siempre resultan discriminatorias, en cuanto no sean arbitrarias, por responder a una opción organizativa debidamente razonada»*. Per tant, el dret fonamental a rebre l'educació en castellà, segons el Tribunal Suprem, ha estat respectat, sense que puguin considerar-se que eventuais diferències entre centres, com el transport escolar o menjador, suposin distorsions al dret esmentat. La Sentència del Tribunal Suprem comentada és positiva ja que permet que escoles de línia educativa en castellà, facin més d'una assignatura en valencià, malgrat la disconformitat d'una minoria de pares, sempre i quan es trobin solucions individualitzades no distorsionadores per a aquells alumnes que voldrien ser educats exclusivament en castellà. Malgrat això, cal recordar al Tribunal Suprem que el dret a l'educació de l'art. 27 de la CE és un dret a obtenir coneixements, no a obtenir-los justament en castellà com diu la sentència. En la Sentència del Tribunal Constitucional 195/1989 FJ 3, el Tribunal Constitucional entén que cap dels apartats de l'art. 27 no inclou, com a part o element del dret constitucional garantit, el dret dels pares que els seus fills rebin l'educació en la llengua de preferència dels seus progenitors en el centre públic de la seva elecció. A més, tampoc no es dedueix aquest dret en connexió amb l'art. 14 de la CE, ni de la interpretació dels acords internacionals com ha indicat el TEDH (Tribunal Europeu de Drets Humans) en la sentència de 23 de juliol de 1968 (*vid.* el mandat de l'art. 10.2 de la CE en el sentit d'interpretar els drets i llibertats en conformitat amb els tractats i acords internacionals ratificats per l'Estat espanyol). Ultra això, segons la doctrina del Tribunal Constitucional en comunitats autònomes on existeixen dues llengües oficials, el dret

a l'educació ho és en relació amb les dues llengües, de manera que, fins i tot, existeix per part dels poders públics el deure d'ensenyament eficaç de les dues llengües (Sentència del Tribunal Constitucional 87/1983 FJ5 i Sentència del Tribunal Constitucional 88/1983 FJ4).

Sentència del Tribunal Suprem de 4 de maig de 1990 (sala 3 a. secc. 3a) Rep. Aranzadi núm. 4374 de 1990

El Tribunal Suprem revoca parcialment la sentència de la sala segona de l'Audiència territorial de València, en la qual aquesta sala va anul·lar el decret 107/1985, de 22 de juliol, pel qual el Consell de la Generalitat valenciana va aprovar els Estatuts de la Universitat d'Alacant, donant la raó al partit polític «Unión Valenciana». El Tribunal Suprem declara el decret conforme a dret, amb la salvetat de l'expressió «*académicamente catalán*» de l'art. 2.h) que acompanyava el mandat segons el qual és un objectiu de la Universitat d'Alacant «potenciar el coneixement i l'ús de la llengua pròpia, valencià segons l'Estatut d'Autonomia, acadèmicament català (...)».

Els estatuts de les universitats són reglaments dictats en virtut de la potestat autoorganitzativa de cada Universitat reconeguda per l'art. 27.10 de la CE i en l'art. 12 i en la disp. transit. segona. 1 de la Llei Orgànica 11/1983, de 25 d'agost, de reforma universitària. Aquesta Llei permet que l'òrgan col·legiat de govern de la comunitat autònoma on es troba la universitat realitzi un control de legalitat utilitzant com a paràmetres la Constitució i l'Estatut d'Autonomia. En el cas de la Universitat d'Alacant, el govern no aprovà exactament el text lliurat pel Claustre, malgrat que davant de la impugnació la Universitat es presentés en suport de la Generalitat valenciana. En la Sentència del Tribunal Suprem s'esmenten extensament totes aquestes vicissituds.

El Tribunal Suprem, en base al principi constitucional de seguretat jurídica, interpreta que aquest principi no es respecta ja que, al seu parer, «*no se puede tener la absoluta certeza de que en la misma se pretenda únicamente potenciar el Idioma Valenciano, en cumplimiento de lo dispuesto en el apartado 4, del artículo 7, del Estatuto de Autonomía de la Comunidad Valenciana, o si también se tiende a potenciar el conocimiento y uso del "catalán" al que considera académicamente igual o sinónimo de aquél, introduciendo con ello una calificación o definición de la similitud de ambas lenguas o idiomas que han de convivir junto al "castellano" en el ámbito respectivo de cada comunidad Autónoma, con arreglo a lo dispuesto en la Constitución y en cada uno de sus Estatutos —"valenciano" en la de Valencia y "catalán"*»

en la de Cataluña—, pero sin que sea jurídicamente posible imponer el conocimiento y uso de la Lengua o Idioma catalán fuera del ámbito territorial de la Comunidad de Cataluña a través de normas indirectas (...)». Aquest és un cas paradigmàtic del que succeeix quan es pretén dictar una sentència sense un elemental coneixement de la realitat on aquesta s'ha d'executar. És un excel·lent exemple de la utilització única de les tècniques jurídiques oblidant absolutament els coneixements d'altres ciències com en aquest cas concret podria haver-se fet en relació amb la filologia o història. De manera que el resultat jurídic donat és totalment fora de lloc. És summa-ment curiós que s'apeli a la seguretat jurídica, és a dir, a la clarificació i necessitat de comprensió de les normes per part dels seus destinataris: quan la resolució judicial serveix justament per anul·lar una aclaració de la norma: l'equiparació entre el català i el valència. Equiparació que els estatuts d'autonomia no sancionen de manera expressa per qüestions polítiques i històriques prou conegudes.